

به نام خدا

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

(ایرانداک)

خلاصه گزارش طرح پژوهشی سازمانی

عنوان طرح پژوهشی

تاریخ شروع طرح پژوهشی	۱۴۰۱/۱۲/۲۳	تاریخ پایان طرح پژوهشی	۱۴۰۳/۶/۶
نام و نام خانوادگی مجری طرح پژوهشی	حمید رضا خدمتگزار		
نام و نام خانوادگی همکاران طرح پژوهشی	اسماعیل شایسته، حمید حسنی		

درباره طرح پژوهشی

تداوم کسب و کار، به توانایی یک سازمان برای تداوم ارائه محصولات و خدمات در هنگام بروز یک اختلال در درون چارچوب‌های زمانی قابل قبول و در یک ظرفیت از پیش تعریف شده، اشاره دارد. چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار (بی.سی.ام.) فرآیندها و رویه‌های مدیریت ریسک را تعیین می‌کند که هدف آن‌ها جلوگیری از ایجاد وقفه در خدمات مهم مأموریتی و ایجاد عملکرد کامل در سازمان به سریع‌ترین و آرام‌ترین شکل ممکن است. اساسی‌ترین نیاز به تداوم کسب و کار این است که عملکردهای اساسی در هنگام بروز یک فاجعه فعال نگه داشته شوند و یا در کمترین زمان ممکن از کار بیفتند. پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) به عنوان یک سازمان در حوزه علوم و فناوری اطلاعات، اکثر خدمات خود را در بستر فناوری اطلاعات ارائه می‌دهد. طراحی چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار و اجرای برنامه آن به ایرانداک کمک می‌کند تا در پاسخ سریع به وقفه، انعطاف‌پذیری را حفظ کند. داشتن تداوم کسب و کار موجب صرفه‌جویی در هزینه، وقت و اعتبار پژوهشگاه می‌شود. از این رو هدف اصلی این پژوهش را می‌توان طراحی چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار (بی.سی.ام.) ایرانداک دانست.

روش پژوهش

به منظور دستیابی به این هدف، دو فاز اصلی مورد توجه قرار گرفت. در فاز نخست دو گام اصلی انجام شد. در گام نخست بر پایه ارزیابی تطبیقی مبتنی بر ۳۶ معیار و سه چارچوب پایه، شامل ۱- ایزو ۲۲۳۰۱: ۲۰۱۹، ۲- دامنه کوییت ۲۰۱۹: مدیریت تداوم، و ۳- ITIL-ITSCM، استاندارد ایزو ۲۲۳۰۱: ۲۰۱۹ به عنوان چارچوب پایه مدیریت تداوم کسب و کار پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران انتخاب شد. در گام دوم نیز قلمرو چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار در ایرانداک با استفاده از یکی از روش‌های اجماع یعنی گروه کانونی تعریف شد. در فاز دوم نیز طراحی و پیاده سازی چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، بر پایه چارچوب منتخب فاز اول و در چهار گام ۱- تحلیل وضعیت موجود و تهیه گزارش شکاف، ۲- طراحی و پیاده سازی چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار، ۳- آموزش و آگاهی رسانی، و ۴- انجام مراحل ممیزی و دریافت گواهینامه ایزو ۲۲۳۰۱: ۲۰۱۹ انجام شد.

یافته‌های طرح پژوهشی

در گام نخست استاندارد ایزو ۲۲۳۰۱: ۲۰۱۹ به عنوان چارچوب پایه مدیریت تداوم کسب و کار پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران انتخاب شد. در گام دوم با طراحی چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار پژوهشگاه مبتنی بر استاندارد ایزو ۲۲۳۰۱: ۲۰۱۹، در چهار گام شامل تحلیل وضعیت موجود و تهیه گزارش شکاف، طراحی و پیاده سازی چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار، آموزش و آگاهی رسانی، و انجام مراحل ممیزی و دریافت گواهینامه، هدف اصلی پژوهش که طراحی چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) بود تأمین شد. پیاده سازی طراحی انجام شده و دریافت گواهینامه استاندارد نیز نشان دهنده اعتبار طراحی انجام شده است.

نتیجه گیری و پیشنهادها

- در شکل کلی این مطالعه بینش‌های ارزشمندی را برای مدیران و تصمیم گیرندگان در سازمان‌هایی که به دنبال اجرای یک سیستم مدیریت تداوم کسب و کار موثر هستند ارائه می‌دهد:
۱. مدیران باید اهمیت مدیریت تداوم کسب و کار را در حصول اطمینان از تداوم عملیات حیاتی و حفاظت از منافع سازمانی در طول بحران‌ها تشخیص دهند.
 ۲. انتخاب یک چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار مناسب، مانند ایزو ۲۲۳۰۱: ۲۰۱۹، باید بر اساس ارزیابی

کامل الزامات، اندازه و قابلیت‌های خاص سازمان باشد.

۳. اجرای موثر چارچوب مدیریت تداوم کسب و کار انتخابی مستلزم تعهد مدیریت ارشد، تخصیص منابع

کافی و پرورش فرهنگی است که از مدیریت تداوم کسب و کار در تمام سطوح سازمانی پشتیبانی می‌کند.

۴. آزمایش منظم، تمرینات و بررسی برنامه‌های مدیریت تداوم کسب و کار برای اطمینان از اثربخشی و انطباق

آنها با شرایط متغیر ضروری است.

۵. همکاری با ذینفعان، تامین‌کنندگان و نهادهای خارجی مربوطه می‌تواند قابلیت‌ها و انعطاف‌پذیری مدیریت

تداوم کسب و کار سازمان را افزایش دهد.